

نقش ویژگی‌های سازمانی در رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت

دکتر حمید رستمی جاز

استادیار گروه حسابداری و مدیریت مالی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران. (نویسنده مسئول).
hamid.rostami1358@gmail.com

دکتر فائق احمدی

استادیار گروه حسابداری، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران.
faeghahmadi@gmail.com

محمد هادی حسینی سارانی

دانشجوی دکتری حسابداری، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران.
mhadihosseinis@yahoo.com

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی نقش ویژگی‌های سازمانی در رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت است. ویژگی‌های سازمانی در این پژوهش شامل اندازه، سن، وجود مهارت‌های تخصصی و ساختار مالکیت می‌باشد. اطلاعات لازم در این پژوهش توسط پرسشنامه جمع‌آوری شده است. نمونه آماری این پژوهش شامل ۳۸۴ نفر از کارکنان حسابداری/ مالی شرکت‌های استان فارس است که در سال ۱۴۰۰ تحت بررسی قرار گرفتند. جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش، اطلاعات به روش مدل‌سازی معادلات ساختاری تجزیه و تحلیل شده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان‌دهنده آن است که بین تمامی شیوه‌های حسابداری مدیریت (یعنی، اندازه، سن، وجود مهارت‌های تخصصی و ساختار مالکیت) و پایداری شرکت رابطه معنادار مثبت وجود دارد. همچنین، نتایج پژوهش نشان می‌دهد که ویژگی‌های سازمانی در رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت نقش دارند. این پژوهش از وجود یک واحد/ بخش حسابداری مدیریت مستقل برای بهبود تحقق مزایای اجرای روش حسابداری مدیریت معاصر حمایت می‌کند.

واژگان کلیدی: پایداری شرکت، شیوه‌های حسابداری مدیریت، ویژگی‌های سازمانی.

مقدمه

تغییرات مداوم در محیط کسب و کار به طور کلی و ماهیت رقابت و تکنولوژی تولید به طور خاص، فشار زیادی را بر مدیریت در تمامی صنعت‌ها برای مقابله و سازگاری با این تغییرات ایجاد کرده است. امروزه، متخصصان استراتژی عملیاتی توصیه می‌کنند که شرکت باید یک استراتژی عملی مؤثر در میان رقبای خود در بازار رقابتی داشته باشد (یاقتین و عباسی، ۲۰۱۸). حال این‌که، استراتژی‌های سازمانی و حسابداری مدیریت ارتباط نزدیکی با یکدیگر دارا می‌باشند. فرآیند تدوین و اجرای استراتژی در سازمان‌ها به وسیله تکنیک‌ها و قالب زبانی صورت می‌پذیرد که حسابداری مدیریت بر آن متکی است، به طور متقابل فرآیند تصمیم‌گیری استراتژیک نیز قادر است بر طراحی و اجرای سیستم‌های حسابداری مدیریت به‌عنوان یکی از نموده‌های کنترلی استراتژی‌های سازمان تأثیر بگذارد (عباداللهی، ۱۳۹۸). تمام سازمان‌ها قرار است به استفاده از اطلاعات حسابداری برای کمک به مدیران در اتخاذ تصمیمات منطقی بپردازند تا به اهداف سازمانی دسترسی پیدا کنند. بنابراین، حسابداری مدیریت به یک عنصر حیاتی سازمان تبدیل شده است که به مدیران سازمان‌ها کمک کند تا عملیاتشان را برنامه‌ریزی و کنترل کنند (یعقوبیان و همکاران، ۱۴۰۱). در واقع، از

آنجایی که در دنیای کنونی با تنگاتنگ شدن رقابت، جهان دائماً در حال دگرگونی است، مدیران با چالش‌های فراوانی مواجه‌اند، سیستم حسابداری مدیریت نیز برای حفظ و جایگاه خود در سازمان‌ها می‌بایست با این تغییرات همگام شود (مکابری، ۱۳۹۹). اطلاعات حسابداری مدیریت، مدیران را در برنامه‌ریزی، کنترل و ارزیابی واحدهای تولیدی یاری می‌کنند. برنامه‌ریزی در مورد اهداف یک سازمان اساساً تصمیم‌گیری در مورد قسمتی از اهداف است که باید تحقق یابد (تجویدی و محمدی، ۱۳۹۹). به عبارتی، حسابداری مدیریت یک سیستم اطلاعاتی است که اطلاعات مالی و همچنین غیرمالی مربوط را جمع‌آوری، ثبت، طبقه‌بندی و تلخیص می‌نماید تا مورد استفاده تصمیم‌گیرندگان داخلی، به‌ویژه مدیریت، جهت انجام وظایف (بودجه‌ریزی، برنامه‌ریزی، کنترل و ...) و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی قرار گیرد (زارع، ۱۳۹۷). تمام مطالبی که در خصوص مزایای حسابداری مدیریت بیان شد، نشان‌دهنده این موضوع می‌باشد که حسابداران مدیریت نقش اساسی در تصمیمات استراتژیک دارند. در واقع، استحکام شیوه‌های حسابداری مدیریت و توسعه نقش‌های حسابداران مدیریت می‌تواند تعیین هزینه، کنترل مالی و ایجاد ارزش و در نهایت پایداری شرکت را تضمین کند (اویوو، ۲۰۲۱). در سال‌های اخیر شاهد افزایش اهمیت مسئولیت اجتماعی و گزارشگری آن در میان شرکت‌ها بوده‌ایم. این امکان که شرکت‌ها می‌توانند با سرمایه‌گذاری بر روی مسئولیت اجتماعی، یک مزیت رقابتی بوجود آورند با تغییراتی که در رفتار و نگرش‌های سرمایه‌گذاران نسبت به اجتماع به‌وجود آمده است نیز به شدت در سال‌های اخیر در حال افزایش است (دلیری، رضایی و محمدی‌نوده، ۱۳۹۹). پایداری، توانایی یک سازمان برای تداوم قاطعانه‌ی فعالیت‌ها و اعمال اثرات آن بر سرمایه‌های محیطی، اجتماعی و انسانی در راستای مدیریت آن‌ها است. شرکتی که در راستای پایداری جهت‌دهی شده است، شرکتی است که در طول زمان از طریق مدیریت ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی عملکرد و فعالیت‌های خود توسعه یافته است. بنابراین، پایداری یک شرکت وابسته به پایداری روابط با ذینفعان خود است. یک شرکت باید نه تنها سهامداران، کارکنان و مشتریان را، بلکه تأمین‌کنندگان، مقامات دولتی، اجتماعات محلی، جوامع داخلی، مالکان و شرکای مالی را نیز مورد توجه قرار دهد. امروزه و حتی بیشتر در آینده، کیفیت روابط با ذینفعان که همان پایداری است، می‌تواند اصل رهنمون‌کننده برای تصمیم‌گیری مدیران و رکن اصلی یک استراتژی جامع شرکتی باشد (پرینی و تنکتی، ۲۰۰۶). ویژگی‌های سازمانی نیز از جمله، اندازه، سن، وجود مهارت‌های تخصصی و ساختار مالکیت می‌تواند به‌طور قابل توجهی در استحکام شیوه‌های حسابداری مدیریت تأثیرگذار باشد (اویوو، ۲۰۲۱). بنابراین، ویژگی‌های سازمانی می‌تواند در رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت نقش داشته باشد. از این‌رو، ضرورت بررسی نقش ویژگی‌های سازمانی در رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت مشخص می‌شود که پژوهش حاضر به آن می‌پردازد. در ادامه، مبانی نظری و پیشینه پژوهش مطرح شده و سپس، روش، یافته‌ها و بحث و نتیجه‌گیری آورده شده است.

بیان مسأله

شرکت‌ها لازم است که سیستم‌های خود را برای اندازه‌گیری و کنترل رفتارشان، در رابطه با تأمین مناسب نیازمندی‌های ذینفعان و همچنین گزارش نتایج به آنان، تقویت کنند. سیستم‌های گزارشگری جدید باید بهبود روش‌های مالی و اقتصادی سنتی را برای اندازه‌گیری عملکرد شرکت و تأمین نیازهای ذینفعان، هدف و سرلوحه خود قرار دهند (هوبارد، ۲۰۰۹). در حال حاضر، عملکرد پایداری شرکت‌ها در سه بعد اقتصادی، اجتماعی و محیطی است که اشاره به مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها دارد. مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها کاملاً نزدیک به مفهوم توسعه پاینده است و پیامد رویکرد توسعه پاینده، توجه خاص به مفهوم افشاء و گزارشگری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها است. شرکت‌هایی که عملکرد پایداری بهتری دارند، نسبت به رقیبان خود در طولانی‌مدت در بازار سهام و نیز عملکرد حسابداری، بهتر عمل می‌کنند و

کتر تحت تأثیر شوک‌های خارجی که بر ایجاد ارزش در داخل سازمان اثر می‌گذارد، قرار می‌گیرند (بانکر، بیزالو و پلن - دوجوویچ، ۲۰۱۴). منظور از پایداری رقابت، یعنی توانایی رقابت با شرکت‌های هم‌صنعت به نحوی که در آن صنعت فعال کمافی سابق باقی بماند، از این رو پایداری رقابت سهم بازار خود را حفظ کرده و میزان فروش، مصرف مواد اولیه، مشتری و عرضه‌کننده خود را در بازار دارد و منظور از پایداری مالکیت به معنای جابجایی کمتر مالکان. منظور از پایداری گزارشگری یعنی اینکه میزان دست‌کاری مدیریت در جهت اینکه اطلاعات با شرایط واقعی رخ داده تطبیق بیشتری دهد یا اینکه اطلاعات را به نفع خود گزارش دهد، کمتر باشد. یعنی در طول زمان دستکاری به هر انگیزه‌ای آنقدر نوساناتش شدید نباشد که تفاوت معناداری در مطلوبیت تصمیم‌گیری استفاده‌کننده بوجود آورد (عسگری‌رشتیانی و همکاران، ۱۳۹۹). از طرفی، در محیط، کسب و کار امروز، برای دستیابی به مزایای رقابتی و اطمینان از عملکرد مؤثرتر، شرکت‌ها نیاز دارند تا بر اولویت‌های استراتژیک خاص خود و پشتیبانی از آنها با ابزارهای سازمانی مناسب مانند سیستم اطلاعات حسابداری تأکید نمایند (جرمیس و گانی، ۲۰۰۴). از طرفی، به‌عنوان یک منبع داخلی کلیدی، اطلاعات حسابداری مدیریت در محیط رقابتی کسب‌وکار نقش برجسته‌ای را با ارائه اطلاعات به‌موقع و مربوط ایفا می‌کند تا مدیران را قادر سازد همراه با استفاده از فرصت‌های در حال ظهور تصمیمات مناسبی اتخاذ نمایند (یزدیفیر، ۲۰۰۳). به عبارتی، سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت یک سیستم اطلاعاتی انعطاف‌پذیر است که برای پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی مدیریت در راستای اهداف مدیریتی در نظر گرفته شده است (هانس و موون، ۲۰۰۷). در واقع، حسابداری مدیریت، با توجه به تغییرات قابل‌توجه در محیط کسب و کار و اثر آن بر تصمیم‌گیری، پارادایم قرن بیست و یکم تلقی شده است که مسئولیت آن، مدیریت راهبردی سیستم اطلاعاتی از سطح داده تا سطح دانش و تدبیر، کاربست آن در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، کنترل، هدایت و سازمان‌دهی و مشارکت با مدیریت بنگاه‌های اقتصادی است. این مهم بر اساس این استدلال است که با افزایش محیط‌های مبهم، مدیران به شکل خاصی از اطلاعات حسابداری مدیریت در پشتیبانی از تصمیمات خود نیاز دارند (حسینی، ۱۴۰۰). یک سیستم اطلاعاتی باکیفیت می‌تواند نیازهای کاربران خود را به خوبی برآورده کند و عملکرد کاربران و به تبع آن سازمان را بهینه سازد. لذا سازمان از چنین فناوری و سیستم اطلاعاتی باید تا حد توان پشتیبانی نماید (مودا و ارلینا، ۲۰۱۹). به عبارتی، برای آنکه شرکتی در کسب مزیت‌های رقابتی موفق بگردد و بتواند در سطوح عالی عملکرد به فعالیت بپردازد، وجود استراتژی‌های روشن سازمانی لازم است، اما کافی نیست. بنابراین نیازمند عناصری از درون سازمان برای حمایت از استراتژی‌های مورد نظر مانند فرآیندهای تولیدی، ساختار سازمانی و سیستم‌های اطلاعات حسابداری می‌باشیم (عباداللهی، ۱۳۹۸).

نتایج برخی از پژوهش‌ها بیانگر این موضوع است که بکارگیری شیوه‌های حسابداری مدیریت برای شرکت مزایایی به همراه دارد. در حالی که، نتایج برخی دیگر از پژوهش‌ها (از جمله، هیون، ۲۰۰۵؛ آنگلاکس، تریو و فلوروپولوس، ۲۰۱۰) حاکی از مزایای کم بکارگیری شیوه‌های حسابداری مدیریت می‌باشد. پژوهش‌های هیون (۲۰۰۵) و آنگلاکس، تریو و فلوروپولوس (۲۰۱۰) به این نتیجه رسیدند که شیوه‌های حسابداری مدیریت مدرن مانند تجزیه و تحلیل چرخه عمر محصول، تجزیه و تحلیل ارزش سهامداران و تجزیه و تحلیل زنجیره ارزش از مزایای کمی برخوردار بودند. در پژوهشی دیگر که توسط یاپ و همکاران (۲۰۱۳) در مورد شرکت‌های مالزی انجام شد، نشان داده شد که شیوه‌هایی مانند کارت امتیازی متوازن، تجزیه و تحلیل چرخه عمر محصول و محک‌گذاری دارای مزایایی نسبتاً پایین است. همچنین، سایر پژوهش‌ها (از جمله، پرا، هریسون و پوول، ۱۹۹۷)، هیچ شواهدی مبنی بر بکارگیری شیوه‌های حسابداری مدیریت در بهبود عملکرد سازمانی پیدا نکردند. پژوهش پرا، هریسون و پوول (۱۹۹۷) به این نتیجه رسیدند که هیچ رابطه‌ای بین استفاده از شیوه‌های حسابداری مدیریت (عملکرد غیرمالی، استراتژی‌محور) با عملکرد سازمانی پایدار وجود ندارد. حتی برخی دیگر (از جمله، ایتر و لارکر، ۱۹۹۷؛ آگبجول، ۲۰۰۵)، به نتیجه‌ای مبنی بر وجود رابطه منفی بین استفاده از

اطلاعات حسابداری و عملکرد سازمانی رسیدند. ایتنر و لارکر (۱۹۹۷)، در پژوهش خود نشان دادند که رابطه منفی بین چندین شیوه کنترل استراتژیک و عملکرد شرکت وجود دارد. همچنین، آگبجول (۲۰۰۵) به این نتیجه رسید زمانی که نااطمینانی محیطی درک شده، پایین باشد، سیستم پیچیده حسابداری مدیریت تأثیر منفی بر عملکرد دارد. اگرچه سازمان‌های بزرگ‌تر احتمال بیشتری دارد که از ابزارهای حسابداری مدیریت استفاده کنند، با این وجود در برخی از حوزه‌ها، به نظر می‌رسد اندازه سازمان تأثیری در استفاده از ابزارهای استراتژیک و به میزان کمتر در ابزارهای بودجه‌بندی نداشته باشد (اویوو، ۲۰۲۱). از این‌رو، به نظر می‌رسد که شیوه‌های حسابداری مدیریت بر پایداری شرکت تأثیر مثبت معناداری داشته باشد.

سه شکل از تناسب مربوط به نظریه اقتضایی ساختاری مانند رویکردهای انتخاب، تعامل و سیستمی وجود دارد. رویکرد تعامل، تغییرات در عملکرد سازمانی را ناشی از تناسب بین متغیرهای زمینه‌ای و ساختار سازمانی توضیح می‌دهد. نظریه اقتضایی تناسب تعامل بیان می‌کند تا تناسب خوب بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و زمینه (ویژگی‌های سازمانی) منجر به بهبود عملکرد شرکت (در این پژوهش پایداری شرکت منظور می‌باشد) می‌شود، در حالی که تناسب ضعیف منجر به کاهش عملکرد می‌شود (عبدل‌ال و مک‌للان، ۲۰۱۳). عبدل‌ال و مک‌للان (۲۰۱۳) اعتقاد داشتند که اگر سازمانی همسویی خوبی بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و استراتژی بکار گرفته شده داشته باشد، این تناسب تأثیر مثبت معناداری بر عملکرد عملیاتی دارد. به‌طور کلی، از آنجایی که عوامل و ویژگی‌های سازمانی بر میزان پیچیدگی شیوه‌های حسابداری مدیریت تأثیرگذار است، از این‌رو، می‌تواند در افزایش پایداری شرکتی کمک قابل توجهی داشته باشد. بنابراین، به نظر می‌رسد ویژگی‌های سازمانی بتواند نقش تعدیلی در رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت داشته باشد.

پیشینه پژوهش

با بررسی پیشینه پژوهش، می‌توان به چندین پژوهش داخلی اشاره کرد که برای نمونه، حسینی (۱۴۰۰)، پژوهشی با عنوان «تأثیر جنبه‌های اطلاعات حسابداری مدیریت بر عملکرد سازمان و ریسک سیستماتیک شرکت» انجام داد. در این پژوهش به بررسی اثر گذاری حسابداری مدیریت با جنبه‌های مختلف بر عملکرد مالی، غیرمالی و ریسک سیستماتیک شرکت‌ها پرداخته شد. برای بررسی پژوهش سه فرضیه مطرح شد و داده‌های پژوهش بر اساس داده‌های مقطعی ارائه شده که نمونه مورد بررسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس حاضر در شهر تهران بوده که به تعداد ۶۰ شرکت برای سال مالی ۱۳۹۸ می‌باشد. نتایج پژوهش پس از اجرای رگرسیون با توجه به داده‌های مقطعی و انجام و بررسی مفروضات رگرسیون، بیانگر آن است که حسابداری مدیریت استراتژیک و زمینه‌های سازمانی به‌عنوان مجموعه‌ای از جنبه‌ها با عملکرد مالی در سطح معناداری ۰/۰۵ دارای ارتباط معناداری نیست. ولی نتایج در فرضیه دوم و سوم بیانگر آن است که حسابداری مدیریت استراتژیک و زمینه‌های سازمانی به‌عنوان مجموعه‌ای از جنبه‌ها با عملکرد غیرمالی و ریسک سیستماتیک در سطح معناداری ۰/۰۵ دارای ارتباط معنادار است.

به‌علاوه، مشفق کندی (۱۳۹۹)، پژوهشی با عنوان «مطالعه تأثیر فناوری‌های هوشمند بر پایداری شرکت با نقش میانجی‌گری متغیر استراتژی پایداری شرکت (مورد: شرکت پارس آمپول)» انجام داد. این پژوهش به بررسی تأثیر فناوری‌های هوشمند بر پایداری شرکت با نقش میانجی‌گری استراتژی پایداری شرکت با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری پرداخته است. این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و به روش توصیفی-همبستگی انجام گرفت. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش کارکنان شرکت و کارخانه پارس آمپول بود که از میان ۲۵۰ نفر به روش کوکران نمونه‌ای به اندازه ۱۴۸ نمونه به صورت تصادفی ساده انتخاب گردید. اطلاعات لازم از طریق پرسشنامه و منابع کتابخانه‌ای گردآوری

بین این دو متغیر رابطه همبستگی مثبت وجود دارد، یعنی با افزایش استفاده از روش‌های حسابداری مدیریت استراتژیک، کیفیت اطلاعات مالی نیز افزایش می‌یابد. همچنین با توجه به میزان سطح معناداری که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، مشاهده می‌شود که رابطه این دو متغیر معنادار می‌باشد.

علاوه بر این، می‌توان به چندین پژوهش خارجی اشاره کرد که برای نمونه، اویوو (۲۰۲۱)، پژوهشی با عنوان «پیامدهای تعامل بین ویژگی‌های سازمانی و شیوه‌های حسابداری مدیریت در پایداری شرکت: رویکرد اصول حسابداری مدیریت جهانی انجام داد. با استفاده از یک پرسشنامه ساختاریافته، دیدگاه‌های کارکنان ارشد حسابداری/مالی از ۱۳۱ شرکت مستقر در نیجریه جمع‌آوری و با استفاده از آمارهای توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که ویژگی‌های سازمانی مانند اندازه، چرخه عمر سازمان، وجود مهارت‌های تخصصی، وابستگی به نهاد خارجی و ساختار مالکیت به‌طور قابل‌توجهی بر تقویت شیوه‌های حسابداری مدیریت تأثیر می‌گذارد. در حالی که، عملکرد حسابداری مدیریت قوی، پایداری شرکت را افزایش می‌دهد، ویژگی‌های سازمانی مانند اندازه، چرخه عمر سازمان، وجود مهارت‌های تخصصی نیز ممکن است به همین میزان، سودمند تشخیص داده شود. وجود مهارت‌های تخصصی به‌عنوان قوی‌ترین تعدیل‌کننده رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت می‌باشد. همچنین، مسسکوت و هنری (۲۰۲۱)، پژوهشی با عنوان «استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت توسط هیئت‌مدیره نظارت در اجرای استراتژی» انجام دادند. هدف این پژوهش، بررسی استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت به منظور نظارت در اجرای استراتژی در زمینه حاکمیتی می‌باشد. به‌طور خاص، این پژوهش در نظر دارد ویژگی‌های نظری را ارائه دهد و یک مدل سنجش بر اساس استفاده از بودجه، شاخص‌های عملکرد مالی و غیرمالی توسط هیئت‌مدیره به منظور نظارت در برنامه استراتژیک پیشنهاد کند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌هایی که توسط سه نمونه از هیئت‌مدیره تکمیل شده است، جمع‌آوری شده است. برای توسعه ابزار سنجش، مشخصات مفهومی سازه‌ها بر اساس یک رویکرد ماتریسی ارائه شده است که ترکیبی از: ۱. اطلاعات منتقل‌شده توسط سه شیوه حسابداری مدیریت، همراه با ۲. دو ویژگی نظری منعکس‌کننده فعالیت‌های هیئت‌مدیره، یعنی، نظارت در اجرای برنامه استراتژیک و زیر سؤال بردن برنامه استراتژیک، می‌باشد. افزون بر این، اویار (۲۰۲۰)، پژوهشی با عنوان «ارتباط بین استراتژی‌های زیست‌محیطی و عملکرد پایدار در زمینه حسابداری مدیریت زیست‌محیطی» انجام داد. یافته‌های پژوهش نشان داد که استراتژی‌های زیست‌محیطی رابطه مثبتی با عملکرد پایدار دارد. همچنین، نتایج حاکی از این موضوع می‌باشد که تأثیر مثبت استراتژی‌ها بر توسعه پایدار از طریق داده‌های ایجاد شده توسط سیستم حسابداری مدیریت زیست‌محیطی برجسته‌تر می‌شود. به‌علاوه، ساوکونن، لین و سوامالا (۲۰۱۸)، پژوهشی با عنوان «استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت برای تصمیم‌گیری: محدودیت‌های ناشی از ساختار فرآیند و بازیگر درگیر» انجام دادند. نتایج پژوهش نشان داد که ویژگی‌های تحلیلی و مبتنی بر بازیگر ممکن است اشکال متفاوتی در تصمیم‌گیری داشته باشند. برخی از اطلاعات حسابداری مدیریت مرتبط ممکن است در یک ساختار فرآیند تصمیم‌گیری سازمانی گنجانده نشود. در عین حال، دیدگاه‌های بازیگران خاص (مانند معیارهای پایداری) را می‌توان بدون در نظر گرفتن منطق پشت حذف، از فرآیند حذف کرد. این پژوهش محدودیت‌هایی نیز مورد شناسایی قرار می‌دهد که عمدتاً به ویژگی‌هایی ناکافی مبتنی بر بازیگر در تصمیم‌گیری مربوط می‌شود: مدیران ممکن است در استفاده از ابزارهای حسابداری مدیریت فاقد تخصص باشند، تعامل مدیریتی ممکن است فاقد تأمل در مفروضات بدیهی باشد، مدیران مختلف ممکن است درک متفاوتی از دامنه، محتوا، زمان‌بندی از اطلاعات حسابداری مدیریت و ساختار فرآیند داشته باشند.

فرضیه‌ها

فرضیه اول: بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت رابطه معنادار وجود دارد.
فرضیه دوم: اندازه شرکت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.
فرضیه سوم: سن شرکت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.
فرضیه چهارم: وجود مهارت‌های تخصصی، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.
فرضیه پنجم: ساختار مالکیت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش، بر اساس هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی و از نظر ماهیت و نوع داده‌ها یک پژوهش توصیفی-همبستگی است. از سویی چون در پژوهش‌های توصیفی می‌توان ویژگی‌های جامعه مورد مطالعه را از طریق پیمایش ارزیابی کرد این پژوهش از نظر نوع اجرا پیمایشی و با در نظر گرفتن معیار زمان، یک پژوهش مقطعی است. روش‌های جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز این پژوهش، ترکیبی از روش کتابخانه‌ای و روش میدانی است. به این ترتیب که در مرحله اول با استفاده از روش کتابخانه‌ای، ادبیات موضوع، چارچوب نظری و پیشینه مناسب برای پژوهش فراهم می‌شود و در مرحله دوم با استفاده از پرسشنامه، اطلاعات مربوط به متغیرهای مستقل و وابسته جهت تجزیه و تحلیل فرضیه‌های پژوهش گردآوری می‌شود. در واقع، برای گردآوری اطلاعات مالی و داده‌های پژوهش از پرسشنامه استفاده می‌شود. به منظور تجزیه و تحلیل نهایی داده‌ها، بررسی پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده و همچنین تأیید یا رد فرضیه‌های پژوهش از نرم‌افزار داده‌پردازی Excel و نرم‌افزارهای آماری SPSS و Smart PLS استفاده می‌شود.

جامعه آماری و نمونه پژوهش

جامعه آماری پژوهش حاضر را کارکنان حسابداری / مالی شرکت‌های استان فارس تشکیل می‌دهد. روش نمونه‌گیری در این پژوهش تصادفی ساده می‌باشد. از آنجایی که تعداد جامعه آماری مشخص نیست جامعه آماری نامحدود در نظر گرفته می‌شود و تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران جامعه نامحدود پیروی می‌کند. در واقع، در این پژوهش نمونه به صورت تصادفی از بین جامعه آماری انتخاب شده است. از این‌رو، نمونه آماری شامل ۳۸۴ نفر می‌باشد.

نحوه اندازه‌گیری متغیرها

متغیر مستقل

شیوه‌های حسابداری مدیریت: برای اندازه‌گیری این متغیر از پرسشنامه مشابه پژوهش اویوو (۲۰۲۱) استفاده می‌شود. این پرسشنامه شامل ۲۳ گزاره می‌باشد که شامل ۷ حوزه اصلی عملی می‌باشد: تحول و مدیریت هزینه، استراتژی مالی، کنترل داخلی، ارزیابی سرمایه‌گذاری، مدیریت و کنترل بودجه، تصمیمات قیمت، تخفیف و محصول، مدیریت خزانه‌داری و نقدینگی. گزاره‌های پرسشنامه به شرح زیر می‌باشد (پاسخ‌دهندگان با استفاده از طیف لیکرت ۵ گزینیه‌ای به گزاره‌ها پاسخ می‌دهند: ۱= کاملاً مخالفم؛ ۲= مخالفم؛ ۳= نظری ندارم؛ ۴= موافقم؛ ۵= کاملاً موافقم):

جدول (۱): گزاره‌های مرتبط با شیوه‌های حسابداری مدیریت

ردیف	ابعاد	گزاره
۱	تحول و مدیریت هزینه	اهداف هزینه در ارتباط با همکاران و شرکات‌های تجاری به منظور رسیدن به توافق، مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند و آنها به مرور زمان اصلاح می‌شوند.

هزینه‌های سال‌های گذشته در مجموع، بخشی / عملکردی و سطح محصول در طی دوره مشخصی تعیین و مقایسه می‌شوند.	۲
معیارهای عملکرد برای محرک‌های هزینه از میان اجزای مدل تجاری توسعه یا اصلاح می‌شوند.	۳
تأثیر تصمیمات بر ارزش سهامداران با استفاده از معیارهایی مانند رضایت مشتری، سهم بازار و سودآوری تعیین می‌شود.	۴
بدهی و سرمایه سهام با کمترین هزینه ممکن در بازار سرمایه تأمین می‌شود.	۵
ماهیت، میزان و تأثیر ریسک‌های مالی که سازمان با آن مواجه می‌شود، درک و مستند شده است.	۶
مسئولیت کنترل‌های مالی به سطوح مناسبی از کارکنان واگذار شده است.	۷
فرآیندهای فیزیکی و مالی که بیشترین ریسک را برای سازمان به همراه دارد، شناسایی ارزیابی می‌شود.	۸
نتایج محاسبات ارزیابی سرمایه‌گذاری قبل از تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری در قالبی ساده و شفاف به تصمیم‌گیرندگان ارائه می‌شود.	۹
ارزیابی‌های سرمایه‌گذاری مبتنی بر اطلاعات جریان نقدی است که مربوط، دقیق، قابل اتکا، سازگار، کامل و به‌موقع باشد.	۱۰
در تصمیمات سرمایه‌گذاری، اطلاعات غیرمالی در نظر گرفته می‌شود.	۱۱
فرآیندهای بودجه‌بندی شفاف و مشورتی می‌باشد.	۱۲
معیارها و اهداف شیوه‌ها در تمامی سطوح سازمان به منظور کمک به افراد در درک این موضوع که چگونه موفقیت آنها در موفقیت سازمان مؤثر است، گسترده شده است.	۱۳
فرآیندهای عملکرد برای ورودی‌ها، خروجی‌ها و نتایج و معیارهای مرتبط به منظور اطمینان از رقابتی بودن نتایج هدف‌گذاری شده و بهبود مستمر، ردیابی می‌شوند.	۱۴
سناریوهای پروژه‌ها مربوط به حجم، قیمت و ساختار هزینه به منظور تجزیه و تحلیل ریسک‌های مرتبط با اهداف و شیوه‌ها، اجرا می‌شود.	۱۵
داده‌های کلیدی قیمت‌گذاری به‌صورت متمرکز جمع‌آوری و در قالب یک ابزار قیمت‌گذاری در اختیار حسابداران مدیریت در مراحل اولیه توسعه محصول / خدمات جدید به منظور ارزیابی هزینه / منفعت مشارکت دارند.	۱۶
فرآیندهای قیمت‌گذاری در سراسر سازمان استاندارد و نهادینه شده است.	۱۷
تجزیه و تحلیل حساسیت روی پروژه‌ها اجرا می‌شود.	۱۸
این سازمان، مذاکرات اولیه را با حسابرسان، مشاوران شرکتی و وام‌دهندگان در مورد تسهیلات غیرمتعهد، تسهیلات قابل تمدید و پیش‌بینی هر گونه نقض قراردادها انجام می‌دهد.	۱۹
یک سیستم مدیریت نقدینگی کارآمد ایجاد شده است که رشد آینده شرکت را در نظر بگیرد و مانده‌های نقدی بکار نگرفته‌شده را به حداقل برساند.	۲۰
فرآیندهای مدیریت اعتباری قوی برای کنترل و جمع‌آوری پرداختی‌ها به‌دقت دنبال می‌شود.	۲۱
قراردادهای سازمان در معرض نوسانات نرخ ارز و نرخ بهره محاسبه و به‌طور فعال مدیریت می‌شود.	۲۲
	۲۳

متغیر وابسته

پایداری شرکت: برای اندازه‌گیری این متغیر از پرسشنامه مشابه پژوهش اوپوو (۲۰۲۱) استفاده می‌شود. این پرسشنامه با استفاده از ۱۲ گزاره، گزاره‌های مرتبط با پایداری شرکت تحت تأثیر شیوه‌های حسابداری مدیریت را نشان می‌دهد.

گزاره‌های پرسشنامه به شرح زیر می‌باشد (پاسخ‌دهندگان با استفاده از طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای به گزاره‌ها پاسخ می‌دهند:
۱= کاملاً مخالفم؛ ۲= مخالفم؛ ۳= نظری ندارم؛ ۴= موافقم؛ ۵= کاملاً موافقم):

جدول (۲): گزاره‌های مرتبط با پایداری شرکت تحت تأثیر شیوه‌های حسابداری مدیریت

ردیف	گزاره
۱	شاخص رضایت مشتری در طی دوره بهبود یافته است.
۲	تخصیص منابع سرمایه کمیاب در میان فرصت‌های رقابتی باعث شده است که ارزش سازمان برای مالکان و سایر ذینفعان بهینه شود.
۳	این سازمان در نتیجه اجرای استراتژی مالی خود توانسته است سرمایه موردنیاز خود را با انتظارات مالکان و سایر ذینفعان تراز کند.
۴	استفاده از تکنیک‌های ارزیابی سرمایه‌گذاری، شرکت را قادر به اولویت‌بندی فرصت‌ها برای تأمین مالی ساخته است تا برای ذینفعان ارزش ایجاد کند و از تباهی ارزش جلوگیری کند.
۵	وجود سیستم کنترل بودجه به شرکت در ارزیابی عملکرد در برابر اهداف و انجام اقدامات بهبود کمک کرده است.
۶	کاربرد تکنیک‌های حسابداری مدیریت و هزینه منجر به افزایش سودآوری محصولات و خدمات می‌شود.
۷	کاربرد تکنیک‌های حسابداری مدیریت و هزینه به موقعیت محصولات و خدمات سازمان در بازار هدف کمک می‌کند.
۸	شیوه‌های حسابداری مدیریت به سازمان کمک کرده است تا به‌طور مستمر فرآیندها و محصولات/ خدمات خود را بهبود بخشد.
۹	سازمان دارای وجوه نقد کافی برای انجام تعهدات و تأمین مالی فرصت‌های اولویت‌بندی شده خود می‌باشد.
۱۰	این سازمان توانسته است ریسک‌های مالی خود را در مواجهه با نوسانات ارزی مدیریت کند.
۱۱	ریسک‌های کلیدی غیرمالی از جمله ریسک‌های اعتباری، زیست‌محیطی و اجتماعی به حد کافی توسط سازمان کنترل شده است.
۱۲	ارزش بلندمدت شرکت به دلیل شیوه مدیریت ریسک اجرا شده محافظت شده است.

متغیرهای تعدیل‌گر

- اندازه شرکت: برای اندازه‌گیری این متغیر به پیروی از پژوهش اویوو (۲۰۲۱) با استفاده از تعداد کارکنان قابل اندازه‌گیری می‌باشد. بدین منظور، تعداد کارکنان به ۵ محدوده گروه‌بندی می‌شود: تا ۵۰ نفر، ۲۰۰-۵۱ نفر، ۵۰۰-۲۰۱ نفر، ۱۰۰۰-۵۰۱ نفر، بالای ۱۰۰۰ نفر.
- سن شرکت: برای اندازه‌گیری این متغیر به پیروی از پژوهش اویوو (۲۰۲۱)، سن شرکت به ۵ محدوده گروه‌بندی می‌شود: تا ۵ سال، ۱۰-۶ سال، ۲۰-۱۱ سال، ۳۰-۲۱ سال، بالای ۳۰ سال.
- وجود مهارت‌های تخصصی: برای اندازه‌گیری این متغیر به پیروی از پژوهش اویوو (۲۰۲۱)، از وجود یا عدم وجود بخش/ واحد جداگانه حسابداری مدیریت استفاده می‌شود.
- ساختار مالکیت: برای اندازه‌گیری این متغیر به پیروی از پژوهش اویوو (۲۰۲۱)، از تقسیم ساختار مالکیت شرکت‌ها به متنوع و با تنوع کمتر استفاده می‌شود.

**یافته‌های پژوهش
آمار توصیفی**

آماره‌های توصیفی به مجموعه‌ای از معیارها گفته می‌شود که می‌توانند مشخصات کلی از اطلاعات جمع‌آوری شده را برای پژوهشگر ارائه دهند. باید توجه داشت که از آماره‌های توصیفی نمی‌توان نتایج را به حالات کلی تعمیم داد بلکه فقط برای ارائه یک دید کلی از پژوهش، از این معیارها استفاده می‌شود.

جدول (۳): آمار توصیفی متغیرهای مدل

متغیرها	تحول و مدیریت هزینه	استراتژی مالی	کنترل داخلی	ارزیابی سرمایه‌گذاری	مدیریت و کنترل بودجه	تصمیمات قیمت، تخفیف و محصول	مدیریت خزانه‌داری و نقدینگی	پایداری شرکت
میانگین	۲/۹۰۷۳	۲/۹۸۲۹	۲/۹۵۷	۳/۰۵۹۵	۲/۹۵۵۷	۳/۰۳۷۱	۲/۹۰۲۶	۲/۸۵۸۶
انحراف معیار	۰/۴۶۸۶۱	۰/۵۴۹	۰/۵۶۵۶۴	۰/۵۴۹۱۹	۰/۵۳۳۴۷	۰/۵۱۲۶۶	۰/۴۲۵۴۹	۰/۳۷۹۲۴
کمترین	۰۰/۲	۰۰/۲	۰۰/۲	۱/۶۷	۰۰/۲	۰۰/۲	۲/۱۳	۲/۱۷
بیشترین	۰۰/۴	۰۰/۴	۰۰/۴	۰۰/۴	۰۰/۴	۰۰/۴	۰۰/۴	۰۰/۴

جدول (۴): جدول فراوانی متغیر سن

سن	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی معتبر	فراوانی تجمعی
کمتر از ۳۰ سال	۹۷	۲۵/۳	۲۵/۳	۲۵/۳
بین ۳۰ تا ۴۰ سال	۱۵۴	۴۰/۱	۴۰/۱	۶۵/۴
بین ۴۰ تا ۵۰ سال	۹۴	۲۴/۵	۲۴/۵	۸۹/۸
بیشتر از ۵۰ سال	۳۹	۱۰/۲	۱۰/۲	۱۰۰/۰
مجموع	۳۸۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

جدول فوق نشان می‌دهد که سن کمتر از ۳۰ سال ۹۷ نمونه، سن ۳۰ تا ۴۰ سال ۱۵۴ نمونه، سن ۴۰ تا ۵۰ سال ۹۴ نمونه و نهایتاً سن بیشتر از ۵۰ سال ۳۹ نمونه را شامل می‌شود. این جدول همچنین نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی سن مربوط به سن ۳۰ تا ۴۰ سال می‌باشد که ۴۰/۱ درصد از جامعه آماری را به خود تخصیص داده است.

جدول (۵): جدول فراوانی متغیر تحصیلات

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی معتبر	فراوانی تجمعی
پایین‌تر از کارشناسی	۹۶	۲۵/۰	۲۵/۰	۲۵/۰
کارشناسی	۱۷۳	۴۵/۱	۴۵/۱	۷۰/۱
کارشناسی ارشد	۹۶	۲۵/۰	۲۵/۰	۹۵/۱
دکتر	۱۹	۴/۹	۴/۹	۱۰۰/۰
مجموع	۳۸۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

جدول فوق نشان می‌دهد که تحصیلات پایین‌تر از کارشناسی ۹۶ نمونه، تحصیلات کارشناسی ۱۷۳ نمونه، کارشناسی ارشد ۹۶ نمونه و نهایتاً دکتر ۱۹ نمونه از ۳۸۴ نمونه را شامل می‌شود. این جدول همچنین نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی تحصیلات مربوط به کارشناسی می‌باشد که ۴۵/۱ درصد از جامعه آماری را به خود تخصیص داده است.

جدول (۶): جدول فراوانی متغیر جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی معتبر	فراوانی تجمعی
مردان	۳۴۳	۸۹/۳	۸۹/۳	۸۹/۳
زنان	۴۱	۱۰/۷	۱۰/۷	۱۰۰/۰
مجموع	۳۸۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

جدول فوق نشان می‌دهد که مردان ۳۴۳ نمونه و زنان ۴۱ نمونه از ۳۸۴ نمونه را شامل می‌شود. این جدول همچنین نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی جنسیت مربوط به مردان می‌باشد که ۷۰/۳ درصد از جامعه آماری را به خود تخصیص داده است.

جدول (۷): جدول فراوانی متغیر وجود مهارت‌های تخصصی

حسابداری مدیریت	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی معتبر	فراوانی تجمعی
عدم وجود	۱۲۷	۳۳/۱	۳۳/۱	۳۳/۱
وجود	۲۵۷	۶۶/۹	۶۶/۹	۱۰۰/۰
مجموع	۳۸۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

جدول فوق نشان می‌دهد که عدم وجود واحد جداگانه حسابداری مدیریت ۱۲۷ نمونه و وجود واحد ۲۵۷ نمونه از ۳۸۴ نمونه را شامل می‌شود. این جدول همچنین نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی مربوط به وجود واحد حسابداری مدیریت می‌باشد که ۶۶/۹ درصد از جامعه آماری را به خود تخصیص داده است.

جدول (۸): جدول فراوانی متغیر وجود ساختار مالکیت

جدول (۸) - جدول فراوانی متغیر وجود ساختار مالکیت				
تنوع	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی معتبر	فراوانی تجمعی
تنوع کمتر	۱۳۹	۳۶/۲	۳۶/۲	۳۶/۲
متنوع	۲۴۵	۶۳/۸	۶۳/۸	۱۰۰/۰
مجموع	۳۸۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

جدول فوق نشان می‌دهد که تنوع کم ۱۳۹ نمونه و وجود تنوع ۲۴۵ نمونه از ۳۸۴ نمونه را شامل می‌شود. این جدول همچنین نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی مربوط به متنوع می‌باشد که ۶۳/۸ درصد از جامعه آماری را به خود تخصیص داده است.

جدول (۹): جدول فراوانی متغیر اندازه شرکت

اندازه شرکت	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی معتبر	فراوانی تجمعی
<۵۰	۳۶۷	۹۵/۶	۹۵/۶	۹۵/۶
۵۱-۲۰۰	۱۴	۳/۶	۳/۶	۹۹/۲
۲۰۱-۵۰۰	۱	۰/۳	۰/۳	۹۹/۵
۵۰۱-۱۰۰۰	۲	۰/۵	۰/۵	۱۰۰/۰
مجموع	۳۸۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

جدول فوق نشان می‌دهد که اندازه شرکت کمتر از ۵۰، ۳۶۷ نمونه، بین ۵۱ تا ۲۰۰، ۱۴ نمونه، بین ۲۰۱-۵۰۰، ۱ نمونه و نهایتاً بین ۵۰۱ تا ۱۰۰۰، ۲ نمونه از ۳۸۴ نمونه را شامل می‌شود. این جدول همچنین نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی مربوط به تعداد کمتر از ۵۰ می‌باشد که ۹۵/۶ درصد از جامعه آماری را به خود تخصیص داده است.

جدول (۱۰): جدول فراوانی متغیر سن شرکت

سن شرکت	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی معتبر	فراوانی تجمعی
<۵	۲۵	۶/۵	۶/۵	۶/۵
۶-۱۰	۱۴۳	۳۷/۲	۳۷/۲	۴۳/۸
۱۱-۲۰	۱۶۷	۴۳/۵	۴۳/۵	۸۷/۲
۲۱-۳۰	۴۸	۱۲/۵	۱۲/۵	۹۹/۷
>۳۰	۱	۰/۳	۰/۳	۱۰۰/۰

مجموع	۳۸۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
-------	-----	-------	-------

جدول فوق نشان می‌دهد که سن شرکت کمتر از ۵، ۲۵ نمونه، بین ۶ تا ۱۰، ۱۴۳ نمونه، بین ۱۱-۲۰، ۱۶۷ نمونه و نهایتاً بین ۲۱ تا ۳۰، ۴۸ نمونه و بیشتر از ۳۰، ۱ نمونه از ۳۸۴ نمونه را شامل می‌شود. این جدول همچنین نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی مربوط به سن بین ۱۱ الی ۲۰ سال می‌باشد که ۶۵۴۳ درصد از جامعه آماری را به خود تخصیص داده است.

روایی پژوهش با استفاده از تحلیل عاملی

جدول (۱۱): آزمون KMO و بارتلت

شاخص KMO		۰/۷۵۵
نتایج تست بارتلت	آماره کای دو	۲۱۶۴/۰۴۵
	درجه آزادی	۲۸/۰
	سطح معناداری	۰/۰۰۰

در صورتی که مقدار KMO کمتر از ۰/۵۰ باشد، داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب نخواهد بود و اگر مقدار آن بین ۰/۵۰ تا ۰/۶۹ باشد، می‌توان با احتیاط بیشتر به تحلیل عاملی پرداخت، ولی در صورتی که مقدار آن بزرگتر از ۰/۷ باشد، همبستگی‌های موجود در بین داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب خواهد بود. مقدار KMO باید بیشتر از ۰/۶ و مقدار آزمون بارتلت باید کوچکتر از ۰/۰۵ باشد. بر اساس نتایج حاصل از شاخص KMO و بارتلت، مشاهده می‌گردد که مقدار شاخص KMO برای کلیه متغیرها بیشتر از ۰/۶ می‌باشد که نشان دهنده این است که تعداد نمونه برای تحلیل عاملی کافی می‌باشد. همچنین مقدار سطح معناداری آزمون بارتلت، کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد که نشان می‌دهد تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار، مدل عاملی مناسب است.

آزمون نرمالیتی

جدول (۱۲): آزمون نرمالیتی

متغیرهای	کلموگروف - اسمیرونوف		
	آماره	درجه آزادی	سطح معناداری
تحول و مدیریت هزینه	۰/۲۶۵	۳۸۴/۰	۰/۰۵۸
استراتژی مالی	۰/۲۳	۳۸۴/۰	۰/۰۵۶
کنترل داخلی	۰/۲۸۲	۳۸۴/۰	۰/۰۶۱
ارزیابی سرمایه گذاری	۰/۲۳۱	۳۸۴/۰	۰/۰۵۶
مدیریت و کنترل بودجه	۰/۲۱۲	۳۸۴/۰	۰/۰۵۳
تصمیمات قیمت، تخفیف و محصول	۰/۲۵۸	۳۸۴/۰	۰/۰۵۱
مدیریت خزانه داری و نقدینگی	۰/۶۴۹	۳۸۴/۰	۰/۰۸
پایداری شرکت	۰/۲۱۴	۳۸۴/۰	۰/۰۵۳

آنجایی که سطح معناداری کلیه متغیرها بیشتر از ۰/۰۵ است، بنابراین داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار هستند. جهت بررسی برازش مدل، از برازش مدل اندازه‌گیری، برازش مدل ساختاری و برازش کلی مدل استفاده می‌کنیم.

آلفای کرونباخ

مطابق با الگوریتم تحلیل داده‌ها در PLS، بعد از سنجش بارهای عاملی سؤالات، نوبت به محاسبه و گزارش ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی می‌رسد، که نتایج آن در جدول زیر آمده است.

جدول (۱۳): نتایج معیار آلفای کرونباخ متغیرهای تحقیق

ضریب پایایی ترکیبی ($CR > 0.7$)	ضریب آلفای کرونباخ ($Alpha > 0.7$)	متغیرهای معادلات ساختاری	فرضیه
۰/۸۴۶	۰/۸۷۷	پایداری شرکت	اول
۰/۸۶۷	۰/۸۹۹	مدیریت حسابداری	
۰/۹۳۶	۰/۹۳۶	مدیریت حسابداری در اندازه شرکت	دوم
۰/۸۴۶	۰/۸۷۶	پایداری شرکت	
۰/۸۸۸	۰/۹۱۰	مدیریت حسابداری	
۰/۹۳۶	۰/۹۳۶	اندازه شرکت	سوم
۰/۹۱۸	۰/۹۱۸	مدیریت حسابداری در سن شرکت	
۰/۸۷۹	۰/۹۰۳	پایداری شرکت	
۰/۸۸۸	۰/۹۱۶	مدیریت حسابداری	
۰/۹۱۸	۰/۹۱۸	سن شرکت	
۰/۹۲۱	۰/۹۲۱	مدیریت حسابداری در مهارت‌های تخصصی	چهارم
۰/۸۴۶	۰/۸۷۷	پایداری شرکت	
۰/۸۸۸	۰/۹۱۱	مدیریت حسابداری	
۰/۹۲۱	۰/۹۲۱	مهارت‌های تخصصی	
۰/۹۵۶	۰/۹۵۶	مدیریت حسابداری در مالکیت ساختاری	پنجم
۰/۸۴۶	۰/۸۵۷	پایداری شرکت	
۰/۸۸۸	۰/۹۱۱	مدیریت حسابداری	
۰/۹۵۶	۰/۹۵۶	مالکیت ساختاری	

با توجه به اینکه مقدار مناسب برای آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی ۰/۷ است و مطابق با یافته‌های جدول فوق این معیارها در مورد متغیرهای مکنون مقدار مناسبی را اتخاذ نموده‌اند، می‌توان مناسب بودن وضعیت پایایی پژوهش پژوهش را تأیید نمود.

روایی همگرا

معیار دوم از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی میزان همبستگی هر سازه با سؤالات (شاخص‌ها) خود می‌پردازد.

جدول (۱۴): نتایج روایی همگرا متغیرهای تحقیق

میانگین واریانس استخراجی ($AVE > 0.5$)	متغیرهای معادلات ساختاری	فرضیه
۰/۵۷۵	پایداری شرکت	اول

۰/۵۹۷	مدیریت حسابداری	
۰/۹۳۶	مدیریت حسابداری در اندازه شرکت	دوم
۰/۵۷۴	پایداری شرکت	
۰/۵۹۳	مدیریت حسابداری	
۰/۹۳۶	اندازه شرکت	
۰/۹۱۸	مدیریت حسابداری در سن شرکت	سوم
۰/۵۲۳	پایداری شرکت	
۰/۵۹۳	مدیریت حسابداری	
۰/۹۱۸	سن شرکت	
۰/۹۲۱	مدیریت حسابداری در مهارت‌های تخصصی	چهارم
۰/۵۷۴	پایداری شرکت	
۰/۵۹۵	مدیریت حسابداری	
۰/۹۲۱	مهارت‌های تخصصی	
۰/۹۲۱	مدیریت حسابداری در مالکیت ساختاری	
۰/۹۵۶	پایداری شرکت	پنجم
۰/۵۷۴	مدیریت حسابداری	
۰/۵۹۳	مالکیت ساختاری	
۰/۹۵۶	پایداری شرکت	
	مدیریت حسابداری	

با توجه به اینکه مقدار مناسب برای میانگین واریانس استخراج شده، ۰/۵ است و مطابق با یافته‌های جدول فوق این معیار در مورد متغیرهای پژوهش مقدار مناسبی را اتخاذ نموده‌اند، در نتیجه مناسب بودن روایی همگرایی پژوهش مورد تأیید است.

برازش مدل ساختاری

ضرایب معناداری (مقادیر t-values)

با توجه به شکل شماره ۱ الی ۵ چون ضرایب t برای تمام فرضیات تحقیق بیشتر از ۱/۹۶ بدست آمده است. لذا در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بودن آنها تأیید می‌شود.

معیار R Squares یا R2

دومین معیار برای بررسی برازش مدل ساختاری در یک پژوهش ضرایب R2 مربوط به متغیرهای پنهان درون‌زای (وابسته) مدل است. R2 معیاری است که نشان از تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا دارد و سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی R2 در نظر گرفته می‌شود. مطابق با شکل ۸ مقدار R2 برای سازه‌های درون‌زای پژوهش محاسبه شده است که با توجه به سه مقدار ملاک، می‌توان مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید ساخت.

جدول (۱۵): نتایج معیار R2 برای سازه درون‌زا

R2	متغیرهای مکنون	فرضیه
۰/۵۸۱	پایداری شرکت	اول
۰/۶۸۷	پایداری شرکت	دوم
۰/۳۳۳	اندازه شرکت	
۰/۷۰۴	پایداری شرکت	سوم
۰/۳۳۲	سن شرکت	
۰/۶۶۸	پایداری شرکت	چهارم
۰/۳۸۱	مهارت‌های تخصصی	
۰/۷۰۷	پایداری شرکت	پنجم
۰/۳۳۲	ساختار مالکیت	

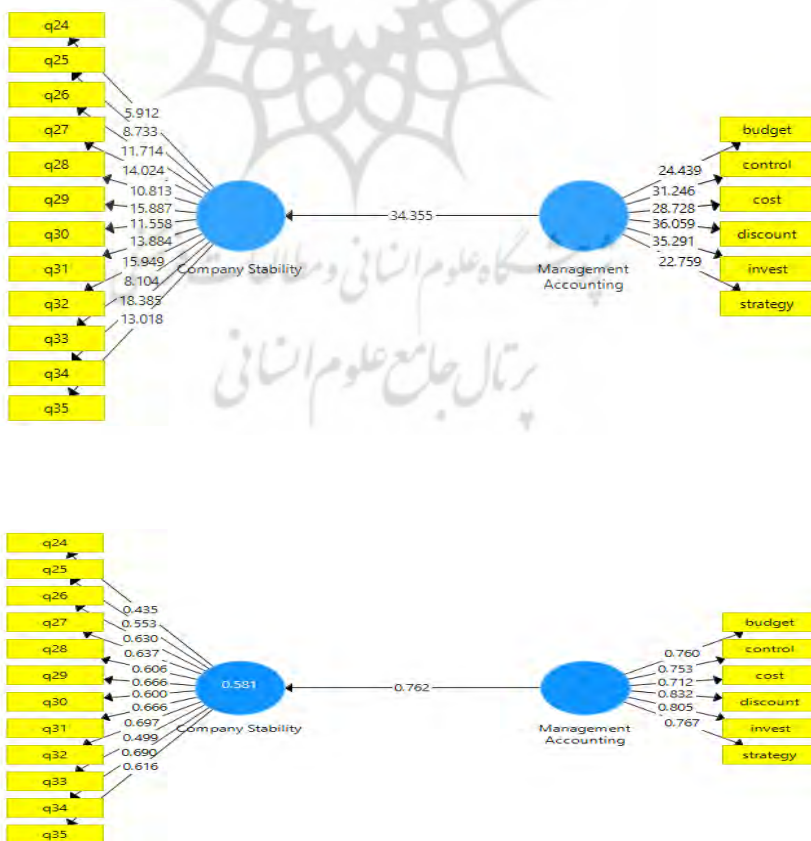
تحلیل فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول:

H0: بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت رابطه معنادار وجود ندارد.

H1: بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

شکل (۱): آماره t و ضرایب مدل فرضیه اول

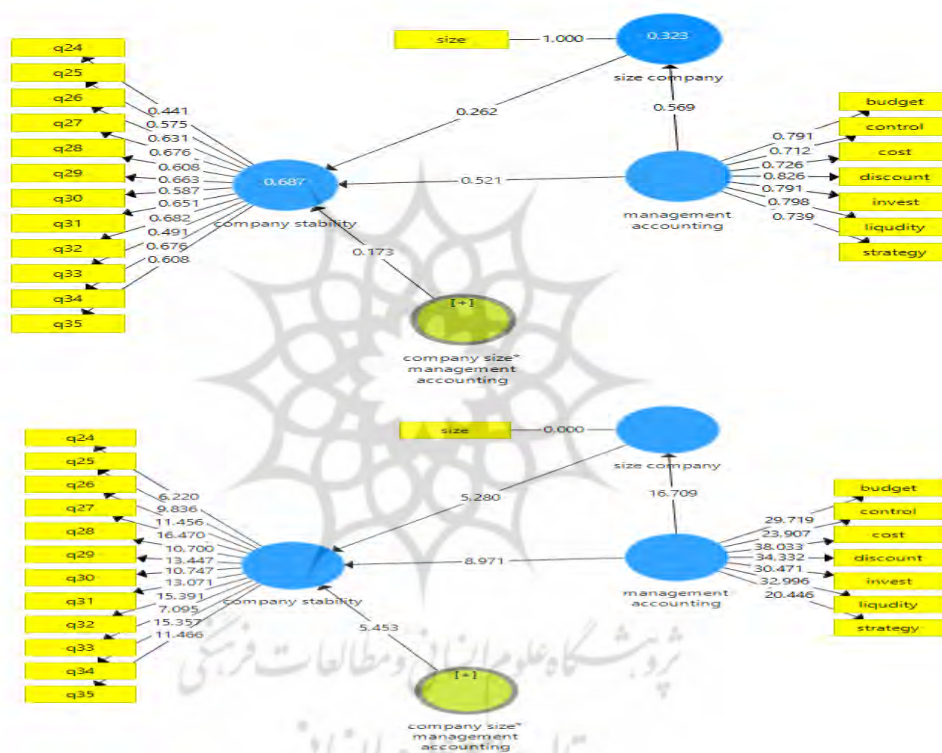
با توجه به شکل ۱، می‌توان گفت ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت) $\beta = 0.762$ می‌باشد و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t = 34/35$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیه دوم:

H_0 : اندازه شرکت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل نمی‌کند.

H_1 : اندازه شرکت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

شکل (۲): آماره t و ضرایب مدل فرضیه دوم

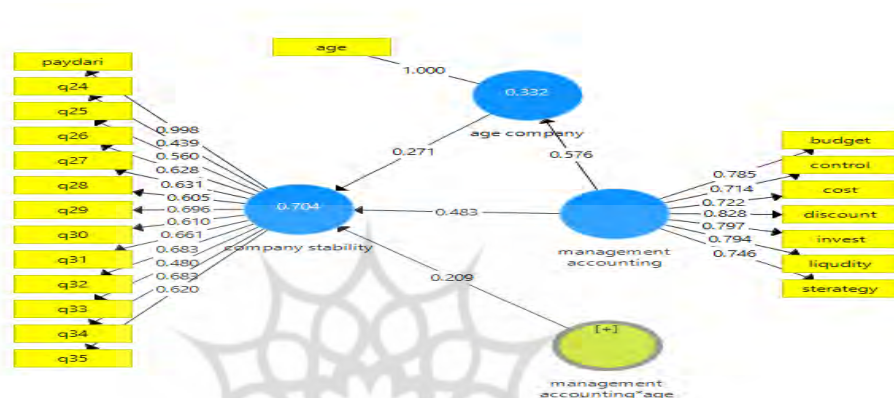
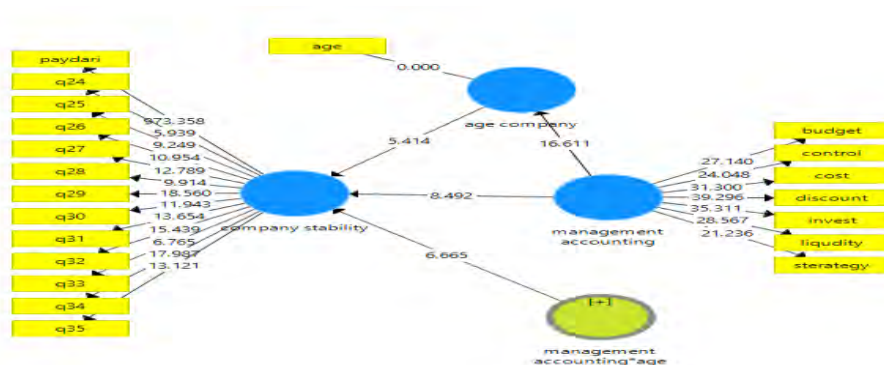
با توجه به شکل ۲، می‌توان گفت ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (اندازه شرکت در شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت) $\beta = 0.173$ می‌باشد و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t = 5/453$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت اندازه شرکت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

فرضیه سوم:

H_0 : سن شرکت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل نمی‌کند.

H_1 : سن شرکت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

شکل (۳): آماره t و ضرایب مدل فرضیه سوم

با توجه به شکل ۳، می‌توان گفت ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (سن شرکت در شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت) $\beta = 0.209$ می‌باشد و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t = 6.665$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت سن شرکت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

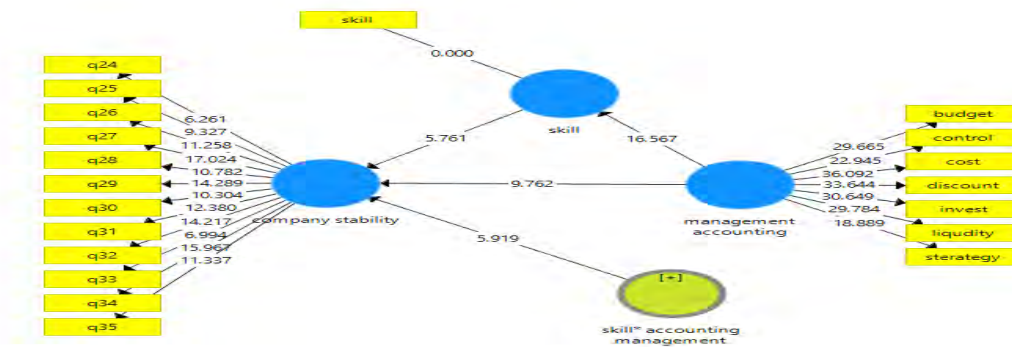
فرضیه چهارم:

H_0 : وجود مهارت‌های تخصصی، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل نمی‌کند.

H_1 : وجود مهارت‌های تخصصی، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

شکل (۴): آماره t و ضرایب مدل فرضیه چهارم

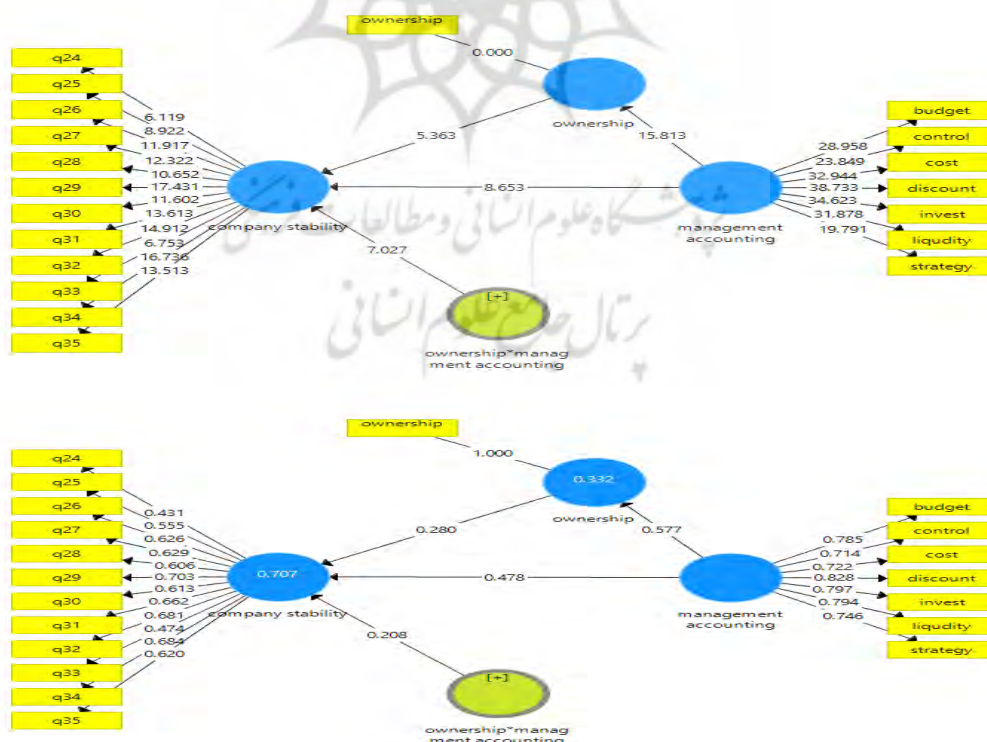
با توجه به شکل ۴، می‌توان گفت ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (وجود مهارت‌های تخصصی در شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت) $\beta=0/162$ می‌باشد و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t=5/919$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت وجود مهارت‌های تخصصی، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

فرضیه پنجم:

H_0 : ساختار مالکیت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل نمی‌کند.

H_1 : ساختار مالکیت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

شکل (۵): آماره t و ضرایب مدل فرضیه پنجم

با توجه به شکل ۵، می‌توان گفت ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (وجود ساختار مالکیت در شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت) $\beta=0/208$ می‌باشد و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t=7/027$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت ساختار مالکیت، رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت تعدیل می‌کند.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به بررسی نقش ویژگی‌های سازمانی در رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت می‌پردازد. به منظور استنباط فرضیه‌های پژوهش از پرسشنامه استفاده شد، که این پرسشنامه بین ۳۸۴ نفر از کارکنان حسابداری / مالی شرکت‌های استان فارس در سال ۱۴۰۰ توزیع گردید. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت رابطه معنادار مثبت وجود دارد. افزون بر این، نقش مؤثر ویژگی‌های سازمانی (اندازه، سن، وجود مهارت‌های تخصصی و ساختار مالکیت شرکت) در رابطه بین شیوه‌های حسابداری مدیریت و پایداری شرکت نیز مورد تأیید قرار گرفت. در واقع، نتایج پژوهش علاوه بر اینکه بیانگر ارتقای پایداری شرکت از طریق بکارگیری شیوه‌های حسابداری مدیریت می‌باشد، همچنین نشان می‌دهد که ویژگی‌های سازمانی می‌تواند شدت منفعت و مزایای بکارگیری شیوه‌های حسابداری مدیریت را تعیین کند. در سال‌های اخیر اهمیت مسئولیت اجتماعی و گزارشگری آن در میان شرکت‌ها افزایش پیدا کرده است. واحدهای تجاری می‌توانند بازده‌های بلندمدت خود را از طریق کاهش اثرات منفی خود بر اجتماع، به‌صورت اختیاری، حداکثر نمایند. به طوری که امروزه این تفکر در میان واحدهای تجاری به‌صورت روزافزون در حال شکل‌گیری است که موفقیت بلندمدت آن‌ها می‌تواند از طریق مدیریت کردن عملیات شرکت، هم‌زمان با ایجاد اطمینان از حمایت محیطی و پیشرفت مسئولیت‌های اجتماعی شرکت تحقق یابد و در نهایت منجر به رشد اقتصادی و افزایش توان رقابتی شرکت و عملکرد پایدار آن می‌گردد. حال اینکه مؤلفه‌های اصلی سیستم حسابداری مدیریت مدرن شامل مؤلفه‌های عملکرد پایدار از جمله رضایت مشتری و اهداف غیرمالی می‌باشد. از این‌رو، بکارگیری شیوه‌های حسابداری مدیریت می‌توان منجر به ارتقای پایداری شرکت شود. همچنین، تناسب مناسب ویژگی‌های سازمانی با شیوه‌های حسابداری مدیریت می‌تواند اثربخشی سیستم حسابداری مدیریت در ارتقای پایداری شرکت را بیشتر کند. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش اویوو (۲۰۲۱) هم‌خوانی دارد. با توجه به این یافته‌ها، به شرکت‌ها پیشنهاد می‌شود که واحد حسابداری مدیریت جداگانه‌ای در شرکت داشته باشند و عملکرد حسابداری مدیریت جدای از عملکرد حسابداری عمومی یا مالی در نظر گرفته شود. وجود چنین واحد مستقلی از حسابداری مدیریت، راه را برای استخدام حسابداران مدیریت هموار می‌کند و باعث افزایش شدت انجام فعالیت‌های حسابداری مدیریت می‌شود. پژوهشگران آتی می‌توانند رابطه ابعاد شیوه‌های حسابداری مدیریت را به‌طور جداگانه با پایداری شرکت مورد بررسی قرار دهند. در این پژوهش می‌توان به محدودیت‌هایی نیز اشاره کرد، از جمله اینکه، جامعه آماری پژوهش حاضر به کارکنان حسابداری / مالی شرکت‌های استان فارس محدود می‌شود و تمامی کارکنان شرکت‌های کل کشور را شامل نمی‌شود. از این‌رو، امکان دارد که محیط متفاوت پیرامون مشتریان بر دیدگاه مشتریان تأثیرگذار باشد.

منابع

✓ تجویدی، الناز، محمدی، سحر، (۱۳۹۹)، بررسی نقش اطلاعات حسابداری مدیریت در سیستم کنترل مدیریت در شرکت‌های بزرگ تولیدی در ایران، حسابداری مدیریت، دوره ۱۳، شماره ۴۶، صص ۱-۱۶.

- ✓ حسینی، فرزانه سادات، (۱۴۰۰)، تأثیر جنبه‌های اطلاعات حسابداری مدیریت بر عملکرد سازمان و ریسک سیستماتیک شرکت. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، گروه حسابداری، مؤسسه آموزش عالی کار قزوین.
- ✓ دلیری، جواد، رضایی، فرزین، محمدی نوده، فاضل، (۱۳۹۹)، آزمون خوش‌بینی مدیران بر مؤلفه‌های اجتماعی-اقتصادی و رویکرد گزارشگری عملکرد پایدار (مسئولیت اجتماعی)، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۹، شماره ۳۵، صص ۲۱-۳۴.
- ✓ زارع، مسعود، (۱۳۹۷)، بررسی میزان استفاده مدیران شهرداری شیراز از اطلاعات سیستم حسابداری مدیریت در بودجه‌ریزی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- ✓ عبداللهی، قاسم، (۱۳۹۸)، تحلیل تأثیرات روش‌های حسابداری مدیریت استراتژیک بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های پتروشیمی هلدینگ خلیج فارس، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت مالی گرایش مالی، دانشکده مدیریت علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس.
- ✓ عسگری‌رشتیانی، حمزه، محمدی نوده، فاضل، خردیار، سینا، رضایی، فرزین، (۱۳۹۹)، نقش مدیریت ریسک تأثیر اجتماعی بر رابطه بین عملکرد پایداری و کارایی سرمایه‌گذاری، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۹، شماره ۳۴، صص ۸۹-۱۰۵.
- ✓ مشفق کندری، زهرا، (۱۳۹۹)، مطالعه تأثیر فناوری‌های هوشمند بر پایداری شرکت با نقش میانجی‌گری متغیر استراتژی پایداری شرکت (مورد: شرکت پارس آپول)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت-مدیریت استراتژیک، گروه مدیریت، مؤسسه آموزش عالی پرندهک.
- ✓ مکابری، فاطمه، (۱۳۹۹)، سنجش تأثیر سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت بر عملکرد سازمان جهاد کشاورزی استان بوشهر، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت-مدیریت مالی، گروه مدیریت، مؤسسه آموزش عالی خرد-بوشهر.
- ✓ یعقوبیان، شیرمحمد، جمشیدی نوید، بابک، قنبری، مهرداد، نادمی، آرش، (۱۴۰۱)، شناسایی ابعاد مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌ها، تحت تأثیر ابزارهای حسابداری مدیریت با تأکید بر تئوری اقتضایی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت دوره ۱۱، شماره ۴۱، صص ۱۱۱-۱۲۸.
- ✓ Abdel Al, S. F., and J. D. McLellan. (2013). Strategy and Management Accounting Practices Alignment and Its Effect on Organizational Performance. *Journal of Accounting – Business & Management* 20 (1): 1–27.
- ✓ Agbejule, A. (2005). The Relationship Between Management Accounting Systems and Perceived Environmental Uncertainty on Managerial Performance: A Research Note. *Accounting and Business Research* 35 (4): 295–305.
- ✓ Angelakis, G., N. Theriou, and I. Floropoulos. (2010). Adoption and Benefits of Management Accounting Practices: Evidence from Greece and Finland. *Advances in Accounting, Incorporating Advances in International Accounting* 26: 87–96.
- ✓ Banker, R; Byzalov, D; Plehn-Dujowich, J. (2014). Demand uncertainty and cost behavior. *The Accounting Review*, 89: 839-865.
- ✓ Hansen, D.R. and M.M. Mowen (2007). *Managerial Accounting*, 8th ed., Mason: Thomson South-Western.
- ✓ Hubbard, G. (2009). *Measuring Organizational Performance: Beyond the Triple Bottom Line. Business Strategy and the Environment*, Vol. 19, PP. 91-177.
- ✓ Hyvonen, J. (2005). Adoption and Benefits of Management Accounting Systems: Evidence from Finland and Australia. *Advances in International Accounting* 18: 97–120.

- ✓ Ittner, C. D., and D. F. Larcker. (1997). Quality Strategy, Strategic Control Systems, and Organizational Performance. *Accounting, Organizations and Society* 22: 293–314.
- ✓ Jermias, J. and Gani, L. (2004). Integrating business strategy, organizational configurations and management accounting systems with business unit effectiveness: A fitness landscape approach. *Management Accounting Research*, 15(2), 179-200.
- ✓ Massicotte, S., Henri, J.-F. (2021). The use of management accounting information by boards of directors to oversee strategy implementation, *The British Accounting Review*, 53(3): 1-43, <https://doi.org/10.1016/j.bar.2020.100953>.
- ✓ Muda, I., and Erlina, A. A. (2019). Influence of human resources to the effect of system quality and information quality on the user satisfaction of accrual-based accounting system. *Contaduria y administracion*, 64(2), 1-25.
- ✓ Oyewo, B. M. (2021). Outcomes of interaction between organizational characteristics and management accounting practice on corporate sustainability: the global management accounting principles (GMAP) approach, *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 11(4), 1-36.
- ✓ Perrera, S., G. Harrison, and M. Poole. (1997). Customer-Focused Manufacturing Strategy and the Use of Operations Based non-Financial Performance Measures: A Research Note. *Accounting, Organizations and Society* 22: 557–572.
- ✓ Perrinil, F, Tencati, A. (2006). Sustainability and stakeholder management: the need for new corporate performance evaluation and reporting systems.
- ✓ Saukkonen, N., Laine, T. and Suomala, P. (2018). Utilizing management accounting information for decision-making: Limitations stemming from the process structure and the actors involved. *Qualitative Research in Accounting & Management*, Vol. 15 No. 2, pp. 181-205.
- ✓ Uyar, M. (2020). The Association Between Environmental Strategies and Sustainability Performance in The Context of Environmental Management Accounting. *Ege Academic Review*, vol. 20, no. 1, pp. 21-41, Jan. 2020, doi:10.21121/eab.590348
- ✓ Yaghtin, M., & Abbasi, M. (2018). Selecting appropriate operations strategy using project management concepts: an economic analysis approach. *International Journal of Business and Systems Research*, 12(2), 148-161.
- ✓ Yap, K. H. A., T. H. Lee, J. Said, and S. T. Yap. (2013). Adoption, Benefits and Challenges of Strategic Management Accounting Practices: Evidence from Emerging Market. *Asia Pacific Management Accounting Journal* 8 (2): 27–45
- ✓ Yazdifar, H. (2003). Management accounting in the twentyfirst-century firm: a strategic view. *Strategic Change*, 12(2), 109-113.